

Notatka z seminarium „Rewitalizacja obszarów wiejskich poprzez innowacje w biznesie” (“Revitalising Rural Areas through Business Innovation”) w Brukseli w dniu 30 marca 2017 r.

Seminarium zorganizowane zostało przez Punkt Kontaktowy Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD) w dniu 30 marca 2017 r. w Brukseli. Było częścią prac Grupy Tematycznej “Smart and Competitive Rural Businesses”. W seminarium uczestniczyło ok. 80 osób. Oprócz mnie, z Polski w seminarium uczestniczyli: Agnieszka Wróblewska z fundacji FAPA i Kacper Kustra – student, stażysta w europejskiej konfederacji firm doradczych w zakresie rolnictwa i leśnictwa – CEETAR z siedzibą w Brukseli.

Program seminarium wraz z prezentacjami dostępne są na stronie ENRD:

http://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/enrd-seminar-smart-and-competitive-rural-businesses_en.

Celem seminarium było przedstawienie i przedyskutowanie możliwości oraz uwarunkowań zastosowania innowacji zarówno w gospodarstwach wiejskich, jak i przedsiębiorstwach nierolniczych zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Chodzi o odpowiednie polityki, jak i inicjatywy wspomagające rolników i przedsiębiorców w wdrożeniu innowacji i transferu technologii.

W części plenarnej przedstawiono trzy przykłady, reprezentatywne dla trzech grup, na które podzieleni zostali później uczestnicy.

Pierwszy z przykładów pochodził z Laponii na północy Finlandii. Jest tam realizowana idea kilku klastrów – współpracy wielu podmiotów ze sobą na rzecz nowych rozwiązań. Celem inicjatywy jest ograniczenie zakupu dóbr z zewnątrz np. energii poprzez wykorzystanie odpadów na cele energetyczne.

Drugi z przykładów był już prezentowany na Walnym Zebraniu ENRD i dotyczył stworzenia miejsca w małej miejscowości w południowo-zachodniej Irlandii, gdzie dostępny jest Internet o szybkości 1 GB/s. Oczekuje się, że dzięki tak szybkiemu połączeniu uda się w ciągu kilku lat utworzyć kilkaset miejsc pracy.

Trzeci z przykładów dotyczył innowacji społecznych. To obszar, który określamy w Polsce głównie mianem ekonomii społecznej, ale obejmuje także inne formy działań nie nastawionych na zysk, a kontrolowanych społecznie, także tych, które w Polsce zaliczamy do działań komunalnych zakładów budżetowych. Przykład dotyczył szkockiej wyspy Eigg, będącej częścią Hebrydów. Wyspa ma 31 km² powierzchni (dla porównania – to powierzchnia koła o promieniu nieco ponad 3 km) i nieco ponad 100 mieszkańców. Została wykupiona przez mieszkańców w 1997 r., którzy powołali fundację. Fundacja utworzyła przedsiębiorstwa niezarobkowe, które zajmują się produkcją prądu ze źródeł odnawialnych i jego dystrybucją, usługami budowlanymi i innymi usługami związanymi z zarządzaniem powierzchnią i majątkiem na wyspie, a nawet prowadzeniem sklepów.

Po prezentacjach głos zabrali paneliści – przedstawiciele różnych Dyrekcji Generalnych Komisji Europejskiej. W swojej notatce z tego seminarium, Kristiina Tammets, Przewodnicząca ELARD napisała takie uwagi:

- *DG AGRI i REGIO powiadomiły, że podejście oddolne zostało zidentyfikowane jako kluczowy element odnowienia ramy EFSI dla okresu po 2020 r. Rama polityczna z góry na dół musi być zmieniona na ramę z dołu na górę;*
- *Komisja dostrzega, że podmioty lokalne (firmy, wspólnoty, gminy itd.) odgrywać będą większą rolę dla osiągnięcia celów strategii rozwoju Europy i wspólnej strategii rolnej w przyszłości. Widzi we współpracy między sektorami kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju obszarów wiejskich;*

- *Wszystkie Dyrekcje Generalne (DG AGRI, REGIO, CONNECT, GROW) podczas panelu odwołały się wielkiego potencjału podejścia LEADER/CLLD jako sprawdzonej metody nazywane metoda, która z pewnością niesie ze sobą duży potencjał dla przyszłego rozwoju obszarów wiejskich.*

Podczas pracy grupy „Innowacje społeczne na obszarach wiejskich” przedstawiono przykłady z Francji i Anglii. Przykład francuski dotyczył centrum współpracy różnych podmiotów na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. Przykład angielski dotyczył wiejskiej parafii Alston Moor liczącej 2100 mieszkańców, w której funkcjonują 24 przedsiębiorstwa społeczne.

Podczas dyskusji zwracano uwagę na potrzebę lepszego dostępu do środków różnych funduszy, budowania potencjału beneficjentów i szerszej prezentacji dobrych praktyk. Punkt Kontaktowy ENRD zbiera te przykłady.

Podczas drugiej rundy pracy w grupach, dyskutowano o roli różnych partnerów we wspieraniu innowacji na obszarach wiejskich. Jedną z trzech grup poświęcono podejściu LEADER. Kristiina Tammets w swojej notatce napisała uwagę końcową: *„Lokalne grupy działania (LGD) i grupy operacyjne mają duży potencjał do angażowania lokalnych interesariuszy i poprzez działania animacyjne, do włączania oddolnie innowacji i współpracy między sektorami, ponad granicami. LGD powinny zachęcać projektodawców do stosowania innowacji.”*